

כ"ה, כ"ח

**וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו, כִּי צִיד בְּפִיּוֹ;
וַרְבֵּקָה אָהָבָת אֶת יַעֲקֹב (כ"ה, כ"ח)**

מעיר כאן השל"ה הקדוש: אהבתו של יצחק לעשיו היתה אהבה תלויה בדבר (=כסיבה חיצונית), פתוב: "כי ציד בפיו"; ועל אהבה כזאת אמרו חז"ל (אבות ה', ט"ז): "בטל דבר, בטלה אהבה" — כשמתפטלת סיבת האהבה, בטלה גם האהבה עצמה ונעשית לדבר שפער.

משום כך מדייק הפתוב ואומר: "וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו" — בלשון עבר — כי אהבה זו היתה תלויה בציד שפפיו, ולכן היתה אהבה חולפת ועוברת. לעומת זאת היתה אהבת רבקה ליעקב אהבה שאינה תלויה בדבר, שלעולם אינה בטלה. משום כך נאמר בה: "ורבקה אוהבת את יעקב" — בלשון הווה. בכל עת אוהבת רבקה את יעקב, כי אהבתה אינה תלויה בשום גורם גשמי; ואהבה שאינה תלויה בדבר חיצוני, אינה בטלה לעולם.

**וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו, כִּי צִיד בְּפִיּוֹ;
וַרְבֵּקָה אָהָבָת אֶת יַעֲקֹב (כ"ה, כ"ח)**

על פסוק זה היה אומר הצדיק רבי נפתלי מרופשיץ: התמימות היא אחת המידות הנאות, הנחוצות לכל אדם בחיים. אך זאת לדעת, שלעולם אין להסתפק במידה זו לכדה ואין להתקיים מתוך דבקות בלבדית במידה טובה זו. בעניין זה נשפגו יצחק ורבקה זה מזה יותר משאר האבות והאימהות. יצחק, "העולה התמימה", לא ידע כל ימיו מהי אונאה, ולא העלה בדעתו אפשרות של העמדת פנים והעצמה כלפי הזולת. משום כך נפל ברשתו של עשיו הרשע, שהערים עליו בשפת תלקות: "איך מעשרים את המלח ואת התבן?"; וחי כל ימיו בתחושה מוטעית, שבנו הבכור הוא צדיק המדקדק במצווה קלה כבתמורה. בניגוד לכך לא הצליח עשיו להערים על רבקה אימו, שהיתה כח בתואל הארמי נאחוז לבן הארמי. וכזון שגדלה בבית רשעים, עובדי אלילים. עמדה מיד על טבעו המזויף של עשיו; ולכן רחשה אהבה יתרה ליעקב, שהיה שלם במידותיו הטובות וגילה כל ימיו שתוכו כפרו.

מדוע אהב יצחק את עשיו הרשע?

הצדיק רבי מאיר'ל מפרימישלן אמר פעם באוני חסידיו: למורי ורבי רבי חיים מצ'רנובין, בעל "פאר מים חיים", היה בן שלא הלך בדרך הישר. אולם רבי חיים לא הרחיק בן זה מעל-פניו; תרף העובדה שקר מדרך האבות, דאג רבי חיים לכל צרכיו כפי שנהג בשאר ילדיו. וכך היה אומר רבי חיים, בנשאו שתי ידיו לשמים: ריפוננו של עולם, יהי רצון שתנהג בבניך במידת הרחמים, כפי שאני הקטן נוהג בקבני. אף לי בן, שקר מדרך הישר; ובכל זאת אני מרחם עליו ומספק לו את כל צרכיו. רבי מאיר'ל הפסיק לרגע את שטף דבריו, ואחר-כך הוסיף ואמר: לעניות דעתי, מרמות על כך התורה פתוב: "וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו, כִּי צִיד בְּפִיּוֹ" (כ"ה, כ"ח). יצחק אבינו צפה ברוח הקודש, שלעמיד לבוא יפנה אליו הקדוש-ברוך-הוא בטענה קשה: "בניך חטאו לי" — כפי שמציינים חז"ל במסכת שבת, דף פ"ט — הוא יצטרך ללמד נכות עליהם. משום כך הקדים יצחק אבינו תרופה למפה, פתוב: "וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו, כִּי צִיד בְּפִיּוֹ" — יצחק רחש אהבה לעשיו הרשע, כדי שבאחרית הימים תהיה בפיו טענה ראויה לקדוש-ברוך-הוא: הנה גם אני אהבתי את בני, אף-על-פי שהיה זה עשיו ...